

دردهای سرطانی را بشناسیم

تعریف درد برای همه یکسان نیست. چنان که بعید نیست دردی که یک بیمار آن را شدید توصیف می‌کند از دیدگاه بیماری دیگر، دردی متوسط و قابل تحمل اظهار شود.

تعریف درد برای همه یکسان نیست. چنان که بعید نیست دردی که یک بیمار آن را شدید توصیف می‌کند از دیدگاه بیماری دیگر، دردی متوسط و قابل تحمل اظهار شود.

به گزارش ایسنا، روزنامه ایران نوشت: ماهیت درد، پدیده‌ای است که تعریف آن چندان ساده و راحت نیست. تجربه‌های پیشین بیماران در تعیین شدت و ضعف درد بسیار تعیین‌کننده است.

درد ناشی از بیماری سرطان هم یکی از دردهایی است که می‌تواند در طیفی از درد خفیف و ملایم تا درد بسیار شدید و وخیم قرار گیرد. از این رو برای آشنایی بیشتر با دلایل بروز دردهایی از این دست و نحوه مقابله با آنها با یک متخصص بیهوشی و مراقبت‌های ویژه به گفت‌وگو نشستیم.

دکتر رضا امین‌نژاد می‌گوید: دردهای سرطانی در بیماران مبتلا به این بیماری، همواره وضعیت یکسان و ثابتی ندارند و برخی روزها شدیدتر از روزهای دیگرند. دردهای اینچنینی گاهی ناشی از خود سرطان هستند و در برخی موارد هم از درمان این بیماری نشأت می‌گیرند. البته کم نیستند مواردی که هر دو عامل به احساس درد در بیمار منجر می‌شود. البته این واقعیت نیز نباید مغفول بماند که در برخی مواقع دردی که بیمار از آن شکایت می‌کند، هیچ ارتباطی با سرطان یا درمان‌های آن ندارد.

عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی قم در ادامه تأکید می‌کند: همین پیچیدگی‌ها است که مشورت با پزشک معالج یا متخصص درد را برای شناخت بهتر دلیل پدید آورنده درمان و به تبع آن یافتن روش درمانی مناسب اجتناب‌ناپذیر می‌کند. از سوی دیگر، مشورت با پزشک سبب خواهد شد نگرانی‌های معمول در مورد خطرات تداخلات دارویی و نیز خطرات داروهای مورد استفاده کمتر شود.

وی در ادامه با اشاره به انواع گوناگون درد اظهار می‌کند: درد انواع گوناگونی دارد. درد حاد، دردی است که در طیفی از درد خفیف تا شدید قرار می‌گیرد، به سرعت نمایان می‌شود و پس از مدت زمانی کوتاه از بین می‌رود. اما درد مزمن دردی است که مانند درد حاد بازه‌ای از دردهای خفیف تا شدید دارد با این تفاوت که در زمانی طولانی، تداوم می‌یابد یا پیشرفت می‌کند. دست‌آخر هم می‌توان به درد غیرمنتظره افزایشی شدید در بیمار اشاره کرد که به طور ناگهانی رخ می‌دهد یا برای مدت زمانی کوتاه احساس می‌شود. این درد می‌تواند به خودی خود یا در ارتباط با فعالیت خاصی، پدید آید. چنین دردی می‌تواند با وجود مصرف مقدار درستی از داروهای ضد درد، چندین بار طی روز تجربه شود.

این متخصص بیهوشی و مراقبت‌های ویژه با تأکید بر اینکه بیماری سرطان و درمان آن علت بیشتر موارد دردهای سرطانی هستند می‌گوید: از میان علل عمده درد در بیماران سرطانی می‌توان به درد ناشی از آزمایش‌های پزشکی، درد ناشی از تومور و درد ناشی از درمان اشاره کرد.

وی درد ناشی از آزمایش‌های پزشکی را چنین توضیح می‌دهد: برخی از روش‌های مورد استفاده در تشخیص سرطان و نیز برخی از آزمون‌هایی که به ارزیابی درمان می‌پردازند، می‌توانند درد ایجاد کنند. نمونه برداری، آسپیراسیون مایع مغزی نخاعی یا ارزیابی مغز استخوان از این موارد هستند. اجازه ندهید که نگرانی از درد، مانع شما از انجام آزمون‌های تشخیصی شود. بهتر است در چنین مواردی با پزشک مشورت کنید تا راهی برای کاهش درد در پیش گرفته شود. دکتر امین‌نژاد، درد ناشی از تومور را نیز چنین تعریف می‌کند: اگر سرطان بزرگ‌تر شود یا انتشار یابد، می‌تواند با وارد آوردن فشار به بافت‌های پیرامون خود، موجب درد شود. فشار بر استخوان‌ها، اعصاب، طناب نخاعی یا اعضای بدن از چنین مواردی هستند. به گفته این استاد دانشگاه، درد ناشی از درمان نیز ممکن است هنگام انجام شیمی‌درمانی، رادیوتراپی، جراحی و سایر روش‌های درمانی اتفاق بیافتد. از دردهای ناشی از درمان می‌توان به چند مورد اشاره کرد:

درد نوروپاتیک: این درد در پی آزرده‌گی اعصاب رخ می‌دهد. چنین دردی در بیشتر موارد سوزاننده، تیز یا تیرکشنده است. خود سرطان هم می‌تواند این نوع درد را پدید آورد.

درد فانتوم یا درد خیالی: شما ممکن است درد یا ناراحتی را در قسمتی از بدن خود احساس کنید که با جراحی از بدن شما جدا شده است. دلیل پیدایش چنین دردی چندان روشن نیست اما وجود آن غیر قابل انکار است.

درد مفصل (آرتراژی): این نوع درد در همراهی استفاده از داروهای مهارکننده آروماتاز (که گروهی از داروهای هورمونی هستند) دیده می شود. وی خاطر نشان می کند: اینکه بیمار چقدر درد را احساس می کند به موضوعات گوناگونی بستگی دارد. دلیل پیدایش درد و اینکه بیمار آن را چگونه تجربه می کند از مواردی هستند که بر احساس درد مؤثرند. آنچه مهم است این است که بدانیم در احساس درد هر فردی متفاوت از افراد دیگر است.

وی در مورد زمانی که باید فوراً با پزشک تماس گرفت می گوید: به بدن خود گوش بسپارید! اگر متوجه شدید که فعالیت های روزمره چون سرفه کردن، عطسه کردن، حرکت، راه رفتن یا ایستادن موجب درد جدیدی در شما می شود یا درد شما را بدتر می کند، این مطلب را با پزشکان خود (پزشک معالج، متخصص بیهوشی یا فلوشیپ درد) در میان بگذارید. همچنین به آنها اجازه دهید که اگر شما ضایعه پوستی نامعمول یا تغییر در وضعیت اجابت مزاج یا ادرار کردن دارید، از آن مطلع شوند و همیشه در صورت رخداد مشکلات تنفسی و تنگی نفس با آنها تماس بگیرید.